Põllu- ja karjasaadused toimetatakse Tartu ja Tallinna müügile. Kaupade ostukohaks on kihelkonna rahvale Tartu linn. Peipsipoolses osas raiutakse metsa, valmistades palke ja põletuspuid, mida parvetatakse või toimetatakse lotjadel Emajõge mööda Tartu.

Laata peetakse kuus korda aastas (vt. lhk. 418). Kauplemisvahenditeks on peaasjalikult loomad ja majapidamisriistad.

Ühistegevus on hoogsalt edenenud iseäranis viimseil 2—3 aastal. Igas vallas on peaaegu oma masinatarvitajate-ühisus, millega seltsivad veel turba- ja kartuliühingud ning ühispiimatalitused. Tulekahju kordadel abiandmiseks on valdades juba Vene valitsuse ajal asutatud vastastiku kinnitamise seltsid. Kihelkonnas puudub aga seni ühispank ja majandusühing (tarvitajate-ühing), mis on seletatav vahest Tartu linna lähedusega.

J. Pääsuke'se foto 1912 E. R. M. kogudest.

134. joon. Kartulivõtjad Vahi põllul.

Vaimline elu. Kihelkonna elanikkude valdav enamus on luteriusuline, apostl.-õigeusulisi elab peipsi-äärseis külades. Lahkusulisi on ainult mõned üksikud.

Vanadest rahva kommetest on püsinud mardi- ja kadrilaupäeva õhtu pühitsemine, mida tehakse ainult naljaks. Kokkukõneldud kohta kogunevad nooremad „sandiriietes", kus siis küla laululoojad laulavad oma lugusid. Tehakse ka mai- ja jaanituld ja ikka tantsuga.

Pidulikult pühitsetakse pulmi, varrusid, matuseid ja sünnipäevi. Vältus toimepanijate jõukuse kohaselt 1—3 päeva. Nendega ühenduses olevad kombed on kõik kadunud. Talgude pidamine jääb ikka harvemaks; tuleb ette veel sõnnikuveo-talguid.